

29.8.2024

Pohjois-Savon ELY-keskus

Viite: Ympäristölupa 100/2024 ESAVI/4520/2023, 6.5.2024, tarkkailumääräys 20: hankkeen vaikutukset kalatalouteen

VIRTAANKOSKEN VESISTÖRAKENTAMISEN KALATALOUDELLINEN TARKKAILUOHJELMA

Hakija Sysmän Tainionvirta Oy
Esterinkatu 11, 55100 Imatra
Y-tunnus: 1756217-3

Tausta Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 6.5.2024 päätöksellään nro 100/2024 myöntänyt Sysmän Tainionvirta Oy:lle luvan Virtaankosken voimalaitos- ja patorakenteiden osittaiseen purkamiseen ja osittaiseen pysyttämiseen, vanhan silta-aukon rakenteiden kunnostamiseen ja pysyttämiseen sekä pohjapadon, tekokosken ja sillan rakentamiseen Sysmän kunnassa hakemuksen 30.1.2023 ja sen täydennysten mukaisesti. Päätöksen mukaisesti luvanhaltijan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia kalatalouteen Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Työt koskialueella toteutetaan pääosin kuivatyönä työpadon takana, mahdollisimman pienen virtaaman aikaan vuosina 2024–2026. Uoman vakiintuneita tai Nuoramaisjärven vedenkorkeuksia ei muuteta. Uomassa vedenkorkeuden on arvioitu laskevan enimmillään kolme senttimetriä ja nousevan neljä senttimetriä. Virtaama vaihtelee mallinnuksen mukaan alivirtaaman 3,2 m³/s ylivirtaaman 43,3 m³/s välillä.

Tämän kalataloudellisen tarkkailuohjelmaehdotuksen tavoite on hankkia tietoa Virtaankosken kunnostustoimien onnistumisesta kalataloudellisesta näkökulmasta. Kunnostustoimien tavoite on edistää taimenen lisääntymistä ja elinolosuhteita virran alueella. Kalastotutkimus tuottaa myös tietoa vesistön ekologisesta tilasta.

Tarkkailu Hankkeen kalataloudellisia vaikutuksia ehdotetaan tarkkailtavaksi sähkökoekalastusten avulla, jotka tehdään kolmen eri vuoden syksynä:

1. Ennen kunnostuksia 2024
2. Kunnostusten valmistumisen jälkeen (2025 tai 2026 riippuen hankeaikataulusta)
3. Kaksi vuotta kunnostusten valmistumisesta (2027 tai 2028 riippuen hankeaikataulusta)

Koekalastukset toteutetaan soveltaen eurooppalaista menetelmästandardia ja kansallisia ohjeita (SFS-EN 14011: 2003; Olin ym. 2014) yhden poistopyynnin menetelmällä kahdella eri koelalla, joista toinen sijoittuu Virtaankoskeen kunnostetulle alueelle ja toinen yläpuoliselle Rännisaaren koskialueelle. Ennen kunnostuksia kalastetaan vain koela Rännisaaren alueelta, mikäli Virtaankosken voimakas virtaama estää koekalastuksen padon alapuolelta. Vuoden 2024 koekalastuksilla pyritään saamaan selville virta-alueiden alkutilanne ennen kunnostusta, mihin voidaan myöhempien vuosien tuloksia verrata. Sähkökoekalastuksilla pyritään arvioimaan sekä kunnostetun alueen soveltuvuutta erityisesti taimenille että yläpuolisen alueen kalaston mahdollisia muutoksia nousuesteen poistuessa. Myöhempinä vuosina voidaan arvioida myös mahdollisten istutusten ja luonnonlisäntymisten onnistumista koeloidilla.

Saalistiedot tallennetaan ympäristöhallinnon koekalastusrekisteriin. Kalastotarkkailun tulokset raportoidaan kunkin tutkimuskerran jälkeen seuraavan vuoden kesäkuuhun mennessä. Raportti toimitetaan tilaajalle, Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle ja Sysmän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailuohjelmaan voidaan tehdä muutoksia valvovan viranomaisen hyväksynnällä.

Matias Hyrsky
Vesistötutkija, FM

Kymijoen vesi ja ympäristö ry
Tapiantie 2 C
45160 Kouvola
Puh. (05) 544 5920
y-tunnus 0206716-1
toimisto@kyvy.fi
www.kyvy.fi

- Viitteet
- Olin, M., Lappalainen, A., Sutela, T., Vehanen, T., Ruuhijärvi, J., Saura, A. & Sairanen, S. 2014. Ohjeet standardinmukaisiin koekalastuksiin. RKTL:n työraportteja, Nro. 21*
- SFS-EN 14011 2003. Water quality. Sampling of fish with electricity. Suomen standardoimisliitto SFS ry.*